

Farklı İSEM

SEKİZİNCİ Sınıf 8 TÜRKÇE SORU BANKASI

OKULA
YARDIMCI
SINAVLARA
HAZIRLIK

2020'de
2020'de
2020

VIDEO
EFSO
ÇÖZÜMLÜ
SORULAR

Hatice
BİLİCİ ŞAHİN

Müge
ERKAL

Pınar
MUTLU

Nagihan
SARAÇOĞLU KAPSIZ

isem
yayıncılık

yeni sisteme uygun
PISA
GGM SORULAR
MEB'E UYUMLU
METNE BAĞLI
ÇOKLU SORULAR

KİTABIN ADI
8. Sınıf Türkçe
Soru Bankası

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Şahin Ersin Tuncer

YAZARLAR

• Hatice Bilici Şahin • Pınar Mutlu
• Nagihan Saraçoğlu Kapsız • Müge Erkal

DİZGİ

İsem Yayıncılık Dizgi Ekibi

BASKI SAYISI

1. Baskı

ISBN

978-605-286-209-4

ONLINE SATIŞ

www.isemkitap.com

BASKI

Ertem Basım Ltd. Şti.

Başkent Organize San. Bölgesi 22. Cad. No: 6
Malıköy - Temelli/ANKARA/TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 640 16 23 • Belgeç: +90 (312) 640 16 24

MATBAA SERTİFİKA NO.

16031

YAYIN VE DAĞITIM

**İsem Yayıncılık
Basım Dağıtım Eğit. Tic. Ltd. Şti.**

İvedik OSB 88/1 Bölge
Melih Gökçek Bulvarı
1548. Sok. No. 42
Ostim-Yenimahalle/Ankara
Tel: +90 (312) 433 50 33
+90 (312) 395 47 36
info@isemkitap.com

Bu kitabın basım, yayın ve satış hakları İsem Yayın Dağıtım'a aittir. Hangi amaçla olursa olsun yayıncı kuruluşun yazılı izni olmadan kitabın tümü ya da bölümlerinin, kapak tasarımının, mekanik, elektronik, manyetik fotokopi ya da başka yöntemlerle basılması, çoğaltılması yasaktır.

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazara aittir.

BU KİTAP T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞININ BANDROLÜ İLE SATILMAKTADIR.

İSEM YAYINCILIK

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl...
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma, sakın.
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarım, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şühedâ fişkırarak toprağı sıksan, şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüdâ.

Ruhumun senden, İlâhi, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar-ki şahadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan, İlâhi, boşanıp kanlı yaşım,
Fıskırır ruh-ı mücerred gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

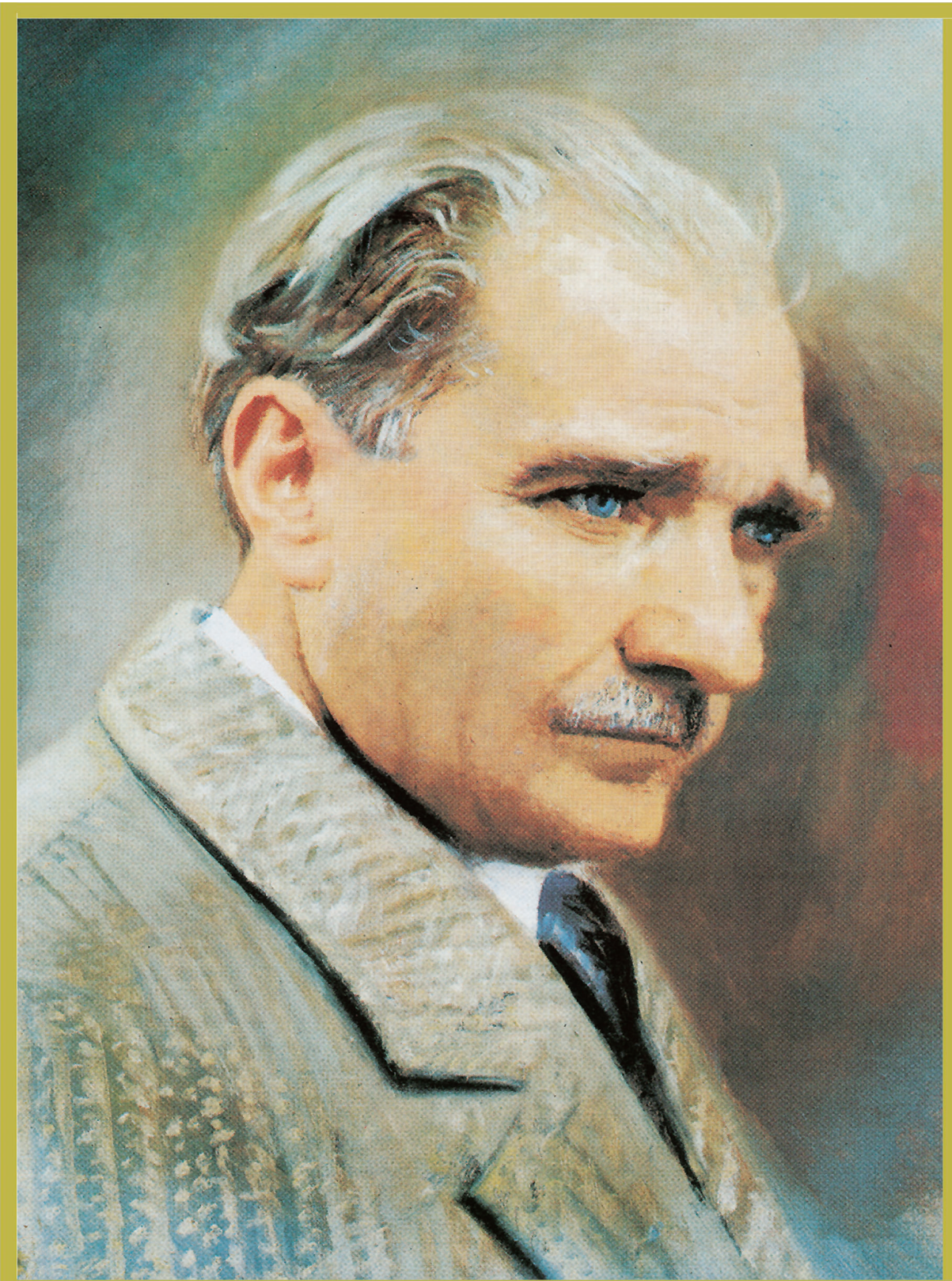
Mehmet Âkif ERSOY

ATATÜRK'ÜN GENÇLİĞE HİTABESİ

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni, bu hazineden, mahrum etmek isteyecek, dahilî ve haricî, bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok nâmüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi, vazifen; Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asîl kanda, mevcuttur!

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

ön söz

Sevgili Öğrenciler,

İsem Yayıncılık Farklı İsem Türkçe Soru Bankası kitabımızı yenilenen müfredata ve yenilenen sınav sistemine en uygun şekilde hazırladık. Bu kitapta Millî Eğitim Bakanlığının yeni kazanımlarına uygun, öğretim programında hedeflenen; analitik düşünme becerilerinizi ölçen, günlük yaşam durumlarıyla ilişkilendirilmiş sorular hazırladık. Ayrıca soruları hazırlarken birçok uluslararası sınavı da kendimize rehber edindik. Hazırladığımız bu kitap sayesinde yeni sınav sistemine ve yeni tarz sorulara çok çabuk alışacaksınız.

Kitabımızın formatı alışılmışın dışında olmaya aday. Soru bankamızda her testi kendi içinde üç farklı kategoriye ayırdık. SÜPER İSEM, HİPER İSEM ve EFSO İSEM. Her kategori için ayrı eğlenceli bir karakter hazırladık. Bu karakterler soru bankamızı çözerken sizleri hiç yalnız bırakmayacak.

Teknoloji çağında tüm öğrencilerin telefon ve bilgisayarın başından ayrılıp ders çalışmasının ne kadar zor ve sıkıcı olduğunu bildiğimiz için alışılmışın dışında hazırlanan kitaplarımızda ders çalışmayı eğlenceli hale getirmeyi amaçladık.

Bu kitapla sınava hazırlanmak için can atacaksınız...

BAŞARI DİLEKLERİMİZLE...

İSEM YAYINCILIK

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE

FİİLİMSİLER	1
İsim-Fiil	2
Sıfat-Fiil	8
Zarf-Fiil	14
Ünite Sonu Değerlendirme Testi.....	19

2. ÜNİTE

SÖZCÜKTE ANLAM	25
Çok Anlamlılık - I.....	26
Çok Anlamlılık - II.....	32
Sözcükler Arası Anlam İlişkileri - I.....	37
Sözcükler Arası Anlam İlişkileri - II.....	42
Sözcükler Arası Anlam İlişkileri - III.....	46
Kalıplaşmamış Söz Grupları - I.....	52
Kalıplaşmamış Söz Grupları - II.....	56
Deyimler ve Atasözleri.....	60
Ünite Sonu Değerlendirme Testi.....	65

3. ÜNİTE

CÜMLEDE ANLAM	71
Anlamlarına Göre Cümleler	72
Anlatımına Göre Cümleler	75
Anlam İlişkilerine Göre Cümleler	79
Cümlenin İfade Ettiği Anlama Göre Cümleler	83
Cümle Yorumlama	88
Ünite Sonu Değerlendirme Testi.....	92

4. ÜNİTE

PARÇADA ANLAM	99
Konu - Anahtar Kelime - Başlık.....	100
Ana Düşünce - Ana Duygu - Yardımcı Düşünce.....	106
Parçada Yapı	114
Düşüncüyü Geliştirme Yolları - Anlatım Teknikleri.....	119
Anlatıcı Türleri - Anlatımda Duyulardan Yararlanma.....	124
Anlatım Özellikleri.....	130
Hikâye Unsurları	135
Metin Karşılaştırma - Metnin Dil ve Anlatım Özellikleri	140
Ünite Sonu Değerlendirme Testi - I.....	145
Ünite Sonu Değerlendirme Testi - II.....	149
Ünite Sonu Değerlendirme Testi - III.....	154
Ünite Sonu Değerlendirme Testi - IV	158

5. ÜNİTE

CÜMLENİN ÖGELERİ	161
Temel Ögeler	162
Yardımcı Ögeler.....	166
Ünite Sonu Değerlendirme Testi.....	170

6. ÜNİTE

FİLDE ÇATI	173
Özne - Yüklem İlişkisine Göre	174
Nesne - Yüklem İlişkisine Göre	178
Ünite Sonu Değerlendirme Testi	182

7. ÜNİTE

CÜMLE TÜRLERİ	185
Anlamına Göre Cümleler	186
Yüklem Yerine ve Türüne Göre Cümleler	189
Yapısına Göre Cümleler	193
Ünite Sonu Değerlendirme Testi	196

8. ÜNİTE

YAZIM KURALLARI	201
Yazım Kuralları - I	202
Yazım Kuralları - II	205

9. ÜNİTE

NOKTALAMA İŞARETLERİ	209
Noktalama İşaretleri - I	210
Noktalama İşaretleri - II	214
Ünite Sonu Değerlendirme Testi	217

10. ÜNİTE

ANLATIM BOZUKLUKLARI	221
Yapıya Dayalı Anlatım Bozuklukları	222
Ünite Sonu Değerlendirme Testi	226

11. ÜNİTE

ŞİİR BİLGİSİ	229
Şiir Bilgisi - I	230
Şiir Bilgisi - II	235

12. ÜNİTE

METİN TÜRLERİ	239
Metin Türleri	240
Ünite Sonu Değerlendirme Testi	244

13. ÜNİTE

GÖRSEL OKUMA VE GRAFİK YORUMLAMA	247
Görsel Okuma ve Grafik Yorumlama - I	248
Görsel Okuma ve Grafik Yorumlama - II	254

14. ÜNİTE

SÖZEL MANTIK VE MUHAKEME	263
Sözel Mantık ve Muhakeme - I	264
Sözel Mantık ve Muhakeme - II	267

CEVAP ANAHTARI	270
-----------------------------	------------

KİTAP KAZANIM SAYFASI

ÜNİTE	KONULAR	KAZANIM SAYISI	SÜRE	
			Ders Saati	Yüzde (%)
1. ÜNİTE	Filimsiler	4	15	9
2. ÜNİTE	Sözcükte Anlam	6	20	11
3. ÜNİTE	Cümlede Anlam	3	20	10
4. ÜNİTE	Parçada Anlam	17	35	19
5. ÜNİTE	Cümlenin Öğeleri	3	15	8
6. ÜNİTE	Fiilde Çatı	1	10	5
7. ÜNİTE	Cümle Türleri	4	20	10

KİTAP KAZANIM SAYFASI

ÜNİTE	KONULAR	KAZANIM SAYISI	SÜRE	
			Ders Saati	Yüzde (%)
8. ÜNİTE	Yazım Kuralları	2	10	5
9. ÜNİTE	Noktalama İşaretleri	3	10	5
10. ÜNİTE	Anlatım Bozuklukları	3	20	10
11. ÜNİTE	Şiir Bilgisi	1	5	3
12. ÜNİTE	Metin Türleri	4	8	3
13. ÜNİTE	Görsel Okuma ve Grafik Yorumlama	2	2	2
14. ÜNİTE	Sözel Mantık	–	–	–
TOPLAM		53	190	100

FİİLİMSİLER

1. ÜNİTE

KAZANIMLAR

T.8.3. OKUMA

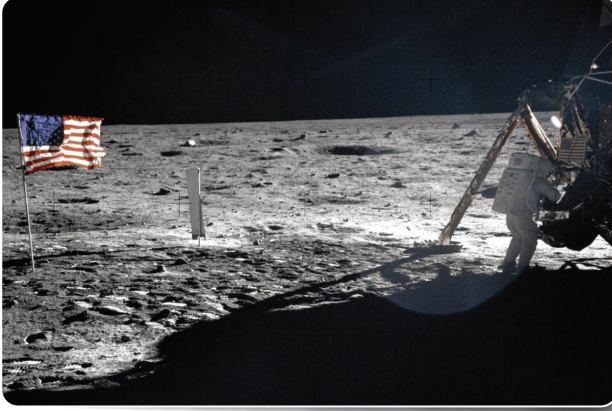
- T.8.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.
- T.8.3.9. FİİLİMSİLERİN cümledeki işlevlerini kavrar.

TEST - 1

İsim-Fil

1 - 3. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Falcon Heavy'nin Mars yolculuğu beklendiği gibi geçmese de insanoğlunun uzay macerası devam ediyor.

(I) 4 Ekim 1957 tarihinde Sovyetler Birliği, 95 dakikada bir dünyanın çevresini dolaşan ve radyo sinyalleri gönderen Sputnik'i uzaya gönderdi ve insanoğlunun bugünlere kadar uzanan hatta varlığını sürdürdükçe daha da geliştireceği kesin olan uzay macerasını başlattı.

Son olarak en büyük hayalini "Mars'ta ölmek" olarak açıklayan Elon Musk'ın harikası Falcon Heavy'nin Mars yolculuğu (her ne kadar yolculuk beklendiği gibi gitmese de) bize insanlığın uzay macerasındaki 6 dönüm noktasını hatırlattı.

(II) İnsanların dünya dışı ilk hayali Ay'a gitmek. Kitaplarda ve filmlerde sık sık karşımıza çıkan bu hayal en sonunda 20 Temmuz 1969'da gerçeğe dönüştü. Amerikan Havacılık ve Uzay Dairesine (NASA) bağlı bir ekip, eski bir pilot olan Neil Armstrong öncülüğünde Ay'a çıkmayı başarmıştı. Apollo 11 uzay aracının komutanlığını üstlenen Armstrong, Ay'a ayak basan ilk insan olurken dünyadan kendisini dinleyenlere telsizden söylediği "Benim için küçük, insanlık için dev bir adım." sözü de en az yaptığı yolculuk kadar ünlü olmuştu.

(III) Avusturyalı Sporcu Felix Baumgartner, insanlık için kocaman bir atlayış yapmıştı. 14 Ekim 2012 tarihinde helyum balonla çıktığı 39 bin metre yükseklikten dünyaya atlayan Baumgartner, serbest düşüş sırasında saatte 1342 kilometre hıza ulaşarak araçsız ses duvarını aşan ilk insan oldu. Atlayışını ortalama 1166 km/sa. hızla toplamda 4 dakika 19 saniyede tamamlayan Baumgartner'in bu macerasını 8 milyonu aşkın insan canlı yayınla takip etti.

(IV) Birçok kez başarısızlıkla sonuçlanan Falcon Heavy'nin fırlatılışı, yıllar boyunca birçok teknik zorlukla karşılaştı ve birçok kere ertelenmek zorunda kaldı. (Falcon Heavy projesi ilk kez 2011'de duyurulmuştu.) Yıllar süren denemelerin ardından sonunda, 6 Şubat'ta Florida'daki Kennedy Uzay Üssünden uzaya fırlatılan Falcon Heavy'nin iki adet motoru başarılı bir şekilde fırlatmadan sonra dünyaya geri inmeyi başardı. Roket içinde bir Tesla aracı da bu vesileyle Mars yolculuğuna başladı ve torpido gözünde Otostopçunun Galaksi Rehberi, fonda ise David Bowie'den Space Oddity ile dünyadan ayrıldı. Her ne kadar beklendiği gibi sonuçlanmasa da bu deneme de insanlığın gelecekte yapacaklarının bir işareti oldu.

İsim-Fiil

TEST - 1

1. İsim-fiiller “-ma (-me), -mak (-mek), -iş (-ış, -uş, -üş)” ekleriyle türetilip isim görevinde kullanılan sözcüklerdir. “Yazar o kadar güzel konuşuyordu ki onu dinlemekten hiç bıkmazdı.” cümlesinde eylem (dinle-), “-mek” ekini alarak isim-fiil olmuştur.

Bu metinde II numarayla belirtilen paragrafta yer alan hangi cümlede isim-fiil yüklem görevindedir?

- A) İnsanların dünya dışı ilk hayali Ay'a gitmek.
- B) Kitaplarda ve filmlerde sık sık karşımıza çıkan bu hayal en sonunda 20 Temmuz 1969'da gerçeğe dönüştü.
- C) Amerikan Havacılık ve Uzay Dairesine (NASA) bağlı bir ekip eski bir pilot olan Neil Armstrong öncülüğünde Ay'a çıkmayı başarmıştı.
- D) Apollo 11 uzay aracının komutanlığını üstlenen Armstrong, Ay'a ayak basan ilk insan olurken dünyadan kendisini dinleyenlere telsizden söylediği “Benim için küçük, insanlık için dev bir adım.” sözü de en az yaptığı yolculuk kadar ünlü olmuştu.

2. Bu metinde yer alan numaralanmış paragrafların hangisinde birden fazla isim-fiil kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

3. Bu metinde altı çizili olan cümlede isim-fiil ekini alan hangi sözcük isim tamlamasının tamlananı olarak kullanılmıştır?

- A) başarısızlık B) sonuçlanan
C) fırlatılışı D) ertelenmek

4. Uzuvarların uğradığı o büyük çarpılma, duyguların düştüğü o büyük, o derin uyuşma içinde insanın kendini bile bile gücünü sürdürebileceğine inanmam; sadece derimiz oynatan bu etkilemeler bizim sayılmaz.

Bu parçadaki altı çizili olan sözcüklerden hangisi isim-fiil değildir?

- A) çarpılma B) uyuşma
C) inanmam D) etkilemeler

5. Bilim alanında ilk olarak 1742'de Benjamin Franklin atmosferdeki elektriği ölçmek için I uçurtmayı kullanmıştır. Daha sonra insanlar büyük ve birbirine bağladıkları uçurtmalar ile uçmaya çalıştılar. Bu denemeler başarısızlıkla sonuçlandıktan sonra 1894'te Avusturyalı Hargrave bu şekilde uçmayı başardı.

Bu metinde altı çizili olan sözcüklerden hangisi isim-fiil değildir?

- A) I B) II C) III D) IV

TEST - 1

İsim-Fiil

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “-me/-ma” eki isim-fiil göreviyle kullanılmıştır?

- A) Fen dersindeki ödevim için kesme şekerden iglo yaptık.
- B) Okul arkadaşlarıma takma isimleriyle hitap ediyorum.
- C) Karşı evin biricik oğlu babadan kalma mesleği sürdürüyor.
- D) Öğretmenimiz okuma dersinde bugün kompozisyon yazdırdı.

7.

İsim-fiil eklerinden olan “-ma/-me”, bazı sözcüklerde fiilimsi (eylemsi) özelliğini kaybederek kalıcı isim olmuştur.

Ailesiyle birlikte tatile giden Özgür, kaldıkları otelin restoranında isim-fiil ekini alarak kalıcı isim olan bir yemeği seçmiştir.

Buna göre, Özgür aşağıdaki yemeklerden hangisini seçmiş olabilir?

A)

Kavurma

B)

Etli bezelye

C)

Lahmacun

D)

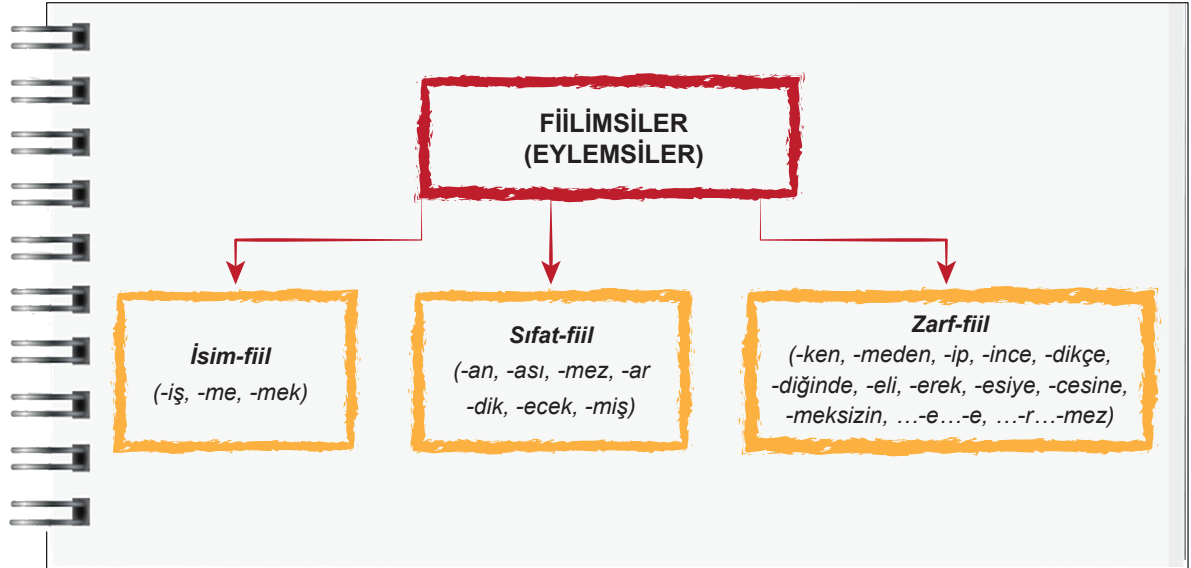
Lokma

8.

Serap'ın ailesi oturma odalarının duvarına görseli verilen sözü tablo yaptırarak asacaktır. Serap; o gün okulda fiilimsileri öğrenmiş, eve geldiğinde duvardaki tabloda fiilimsilerin yer aldığını fark etmiştir. Sözü defterine not alan Serap yazıda geçen fiilimsileri defterine sınıflandırarak yazmıştır.

Buna göre, Serap yukarıda görseli verilen defterin isim-fiil başlığı altına hangi sözcüğü yazmış olabilir?

A) yazarken

B) vermeyin

C) tutmasına

D) hayatınızın

TEST - 1

İsim-Fiil

9. Eylem kök ya da gövdelerinden “-me/-ma, -mek/-mak, -ış/-iş/-uş/-üş” ekleriyle türeyen cümlede ad olarak kullanılan fiilimsilere isim-fiil denir.

Örneğin “Gülmek, insana çok yakışır.” cümlesindeki “gülmek” sözcüğü isim-fiildir.

<p>Sıcak Çikolata</p> <p><i>Yanında kurabiye, fındık, toz tarçın ile servis edilir. Dilerseniz sıcak çikolatanıza bir top dondurma ekletebilirsiniz.</i></p>	<p>Buzlu Caffe Latte</p> <p><i>Espresso, süt ve krema; yanında parmak dondurma ile servis edilir.</i></p>
<p>Matchalı Doğal Salep</p> <p><i>Yanında muz dilimleri ve toz tarçın ile servis edilir. Japonya’da çay yapraklarının toz hâline getirilmesi ile yapılır.</i></p>	<p>Ballı Tarçınlı Latte</p> <p><i>Espresso ve buharda ısıtılmış süt, bal, tarçın ve yanında çikolatalı kurabiye ile servis edilir.</i></p>

Aysel, arkadaşlarıyla çay bahçesinde buluşmuştur. Aysel menüde içerisinde isim-fiil bulunan içecekten sipariş etmiştir.

Buna göre, Aysel hangi içeceği sipariş etmiştir?

- A) Sıcak çikolata
- B) Matchalı doğal salep
- C) Buzlu caffe latte
- D) Ballı tarçınlı latte

İsim-Fiil

TEST - 1

10.

1. Eylemden türetilir.
2. Olumsuzluk eki alabilir.
3. Fiile getirilen "-ma, -ış, -mak" ekleri ile oluşturulur.
4. İsim-fiil ekleri fiillere gelerek onları isim yapar.

Denizli, iklim ve mevsimiyle adından söz ettirmeyi başarmış şehirlerimizdendir. Buraya her gelişimde yeni bir şeyler keşfediyorum. Özellikle de doğa harikası Pamukkale, 1988 yılında UNESCO tarafından Dünya Miras Listesi'ne alınmıştır. Pamukkale görülmesi gerekenler listesine alınmayı hak ediyor.

Türkçe öğretmeni, 8. sınıf öğrencilerine isim-fiilin kurallarını anlatan bir ders notu ve isim-fiil örneklerini bulabilecekleri bir metin hazırlamıştır.

Arzu

başarmış, gelişimde, keşfediyorum, ettirmeyi

alınmıştır, görülmesi, ettirmeyi, adından

Eda

ettirmeyi, alınmayı, görülmesi, hak ediyor

ettirmeyi, gelişimde, görülmesi, alınmayı

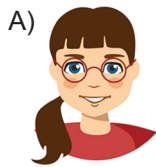

Sinem

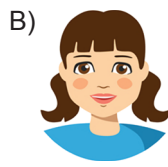

Dilara

Buna göre, hangi öğrenci metinde geçen isim-fiilleri doğru bulmuştur?

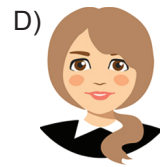
Arzu

Sinem

Eda

Dilara

TEST - 2

Sıfat-Fiil

1 - 3. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

- I. Gıda boyası, gıdanın görünüşünü yapay renkler vererek değiştirmek üzere geliştirilmiş kimyasal bileşiklerdir. İlk yapay gıda boyası 1856'da kömür katranından üretilmiştir. Yıllardır, yüzlerce yapay gıda boyası geliştirilmiştir. Fakat bunların çoğu toksik bulundu. Sadece birkaç yapay boya hâlâ gıdalarda kullanılıyor. Gıda üreticileri sıklıkla yapay gıda boyalarını, beta karoten ve pancar ekstraktı gibi doğal gıda renklendiricilerine tercih eder. Çünkü yapay boyalar daha canlı renk üretir.
- II. Günümüzde gıdalarda kullanılan tüm yapay boyalar için hayvan deneylerinde toksisite testi yapılmıştır. FDA ve EFSA gibi düzenleyici ajanslar, yapay boyaların belirgin bir sağlık riskine yol açmadığı sonucuna varmışlardır. Fakat bu konuda herkes aynı fikirde değil. İlginç şekilde, bazı gıda boyalarının bir ülkede güvenli olduğu varsayılırken başka ülkede bu gıda boyaları yasaktır. Bu durum, gıda boyalarının güvenilirliği ile ilgili kafa karışıklığına yol açar.
- III. Bir çalışmada, yapay gıda boyaları ve koruyucular kaldırıldığında çocukların %73'ünde hiperaktivite belirtileri azalmıştır. Başka bir çalışmada sodyum benzoatla birlikte gıda boyalarının 3 yaşında ve 8-9 yaşındaki çocuklarda hiperaktiviteyi arttırdığı bulunmuştur.
- IV. İnsanlar yüzyıllardır yiyeceklere renklendirici ekler. Yapay gıda boyası tüketimi, özellikle çocuklar arasında artmıştır. Çok fazla gıda boyası tüketimi sağlık riski oluşturabilir. Fakat Red 3 boyası dışında yapay gıda boyaları kansere neden olmamaktadır. Buna dair geçerli bir kanıt yoktur. Yapay gıda boyalarının güvenilirliğini test eden çok sayıda çalışma yıllar önce yapıldı. O zamandan beri gıda boyası alımı dramatik şekilde arttı ve çok sayıda gıda boyası diğer koruyucularla birlikte besinlere ilave edilmiştir.

- Sıfat-fiiller, fiil kök veya gövdelerine getirilen “-an, -ası, -mez, -ar, -dik, -ecek, -miş” ekleriyle oluşturulur. Ayrıca sıfat-fiil ekini alan sözcükler cümle içerisinde bir ismi nitelenebilir.

Örnek: “Bahçedeki olgunlaşan meyveleri her gün topluyorum.” cümlesindeki “olgunlaşmak” sözcüğü -an ekini alarak sıfat-fiil olmuştur.

- Kalıplaşmış sıfat-fiiller, artık sıfat-fiil özelliğini kaybetmiş ve isim hâline gelmiş sözcüklerdir. Kalıcı isim olup olmadığı cümle içindeki kullanımına bakılarak anlaşılır.

Örnek: Üsküdar dolmuşları hep dolu geçiyor.

Bu örnekteki “dolmuş” sözcüğü sıfat-fiil eki aldığı hâlde kalıplaşarak bir varlığın adı olmuştur.

1. Bu metindeki numaralanmış paragrafların hangisinde sıfat-fiil eki aldığı hâlde sıfat-fiil olmayan bir sözcük kullanılmıştır?

A) I

B) II

C) III

D) IV

Sıfat-Fiil

TEST - 2

2. Bu metinde numaralanmış paragrafların hangisinde birden fazla sıfat-fiil kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

3. Bu metinde altı çizili cümlelerin hangisinde sıfat-fiil, sıfat tamlaması oluşturmuştur?

- A) I B) II C) III D) IV

4. Sıfat-fiiller cümle içinde genel olarak isim ile kullanılır. Ancak bazı durumlarda bu isim düşerek sıfat-fiil yalnız başına da kullanılabilir. Buna adlaşmış sıfat denir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde adlaşmış sıfat-fiil kullanılmıştır?

- A) Çağrılan yere erinme, çağrılmayan yere görünme.
B) Eğreti ata binen tez iner.
C) Gençlikte para kazan, kocalıkta kur kazan.
D) Giden kağınının gölgesinde oturulmaz.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “-ecek/ -acak” eki diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Biz karanlığa gömülürken bu dünya aydınlığa yeni erecek daha.
B) Olması muhtemel şeylerin hepsini kendi yetenek ve göreneklerimize bağlamaktan daha büyük bir çılgınlık olamayacak dünyada.
C) İnsanın zihnine dolduracağımız ilk sözler onun ahlakını ve ruhunu yoğuracak; ona kendisini tanımasını, iyi yaşamasını ve iyi ölmesini öğretecek olan sözler olmalıdır.
D) Nice alıştığımız şeyleri bize yeniden gösterecekler en olmayan şeylerden daha garip gelecektir bize onlar.

6. “Sizce hangi şair anlaşılmalıdır ki? Yani bizim anladığımız onların anlattığı mıdır ki? Bu kadar emin miyiz ki anlatılandan da Zarifoğlu’nu anlamamaktan dert yanmışız? Cahit Zarifoğlu bu konuya başka bir pencereden bakmış ve şu sözleri söylemiştir: “Şiirimi bana şikâyet ediyorlar, anlamıyorlarsa niye rahatsız oluyorlar bilmem. Acaba zor anlaşılınan şiirler mi var, yoksa zor anlatılan şiir okuyucuları mı?” Zarifoğlu’nun çekinmeden dile getirdiği bu sözler aslında bir sitem niteliğindedir.

Bu metinde kaç tane sıfat-fiil kullanılmıştır?

- A) 4 B) 5 C) 6 D) 7
7. Sıfat-fiil; fiillere getirilen “-an (-en), -ası (-esi), -maz (-mez), -ar (-er / -ır / -ir / -r), -dık (-dik / -duk / -dük), -acak (-ecek), -mış (-miş / -muş / -müş)” ekleriyle yapılır. Bu ekleri, aklımızda daha kolay kalması için “-an,-ası,-mez,-ar,-dik,-ecek,-miş” şeklinde kodlayabiliriz. Çoğu zaman sıfat görevinde kullanılır. Varlıkları niteledikleri için sıfat, yan cümlecik kurdukları için de fiil sayılan sözcüklerdir.

*Yılların sormadığı, yolların yormadığı,
dostların unutmadığı bir ömür diliyorum sana.*

*Güzellikler peşini bırakmasın, tüm dileklerin
bir bir gerçek olsun ve seni çepeçevre saran
sevgim, sevginle büyüsün...*

Nice güzel yaşlar diliyorum.

Ayşen, arkadaşının doğum gününü kutlamak için görseli verilen doğum günü kartını yollayacaktır. Ayşen, arkadaşına yolladığı kartta yazım hatası yapmamak için 8. sınıfa giden ablası Kübra’dan sıfat-fiilleri doğru yazıp yazmadığı konusunda yardım istemiştir. Kübra’nın ilk önce kartta yer alan sıfat-fiilleri bularak bu sıfat-fiillerin altını çizmesi gerekmektedir.

Bu bilgiler doğrultusunda Kübra’nın kartta altını çizdiği sözcüklerden biri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) büyüsün B) bırakmasın C) çepeçevre D) saran